

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Rex Philippum Melanchthonem sub fide publica in Galliam evocare
statuit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

braret: sic tamen ut populus quoque S. Eucharistia communicaret. Secundò, ut nulla hostia fieret elevatio. Tertiò, eadem quoque non adoraretur. Quartò, ut Eucharistia tam à populo quam à sacerdote sub utraque specie sumeretur. Quintò, ne in hoc sacrificio D. Virginis Deiparæ aut aliorum Sanctorum fieret commemoratio. Sextò, ut ad communionem panis vulgaris massa, uti apud Græcos, adhiberetur, quam sacerdos in altari frangeret, ac post sumtam sibi particulam, reliquam populo sive communicantibus distribuere. Septimò, ne sacerdotes cœlibatus legi adstringerentur. Ecce tibi formam Missæ septipunctalis, de qua tum multi varie diserebant, unoquoque ad sui pedis, vel ut melius dicam, sui cerebri & iudicii modulum eam aptante. Duabus vero rebus Missa hæc à Lutheranis differbat: quod hæc vulgari lingua peragatur, & hostiæ, ut apud Catholicos adhibeantur.

III. Navarra regina interim, pietatis opinione decepta, Regem urgere non cessabat ut sub fide publica Lutheranos in Galliam evocaret. Inter alia quum die quodam privatim cum Rege tam de vitæ quam doctrinæ Protestantium simplicitate colloqueretur, tandem ad Philippi Melancthonis mentionem sermonem deflexit, in quo præter vitæ integritatem ac doctrinæ præstantiam, animi lenitatem ac pacis studium in primis commendabat, à furioso illo tam Lutheri quam Zuinglii impetu valde alienum. Addens, non vanam spem esse, si cum Sorbonæ Theologis committeretur, ignem qui universale Christiano orbi incendium jam miseretur, dissidium religionis extinctum iri, ac brevi futurum, ut sopitis omnibus contentionibus, omnium animi & iudicia in eandem doctrinam conspirent. Rex sororis & aliorum præcibus victus, quum ultro quoque Melancthonis videndi atque alloquendi desiderio teneretur, missis salvi conductus diplomate, hominem ad se venire iussit. Eius rei fama divulgata, Lutherani jam ante victoriam epinicion canebant. Bellus ille nostras Poeta, qui in quodam suo poemate festivo saltu à gallo ad asinum transiit, quique tum aulam histrionicis suis nugis oblectabat, postea vero Davidis Psalterium in rythmos redegit, ut suam quoque symbolam conferret, ita cecinit.

Je ne dis pas que Melancthon

Ne declare au Roy son avis:

Mais de disputer vis à vis,

Nos maistres n'y veulent entendre.

Id est:

Non equidem id iubeam, Regi ne forte Melancthon

Suam explicet sententiam:

At conferre pedem pede, verbaque reddere verbis,

Nostri magistri ecce abnuunt.

IV. Sed periculū hoc bonus ille Franciæ tutelaris Angelus, & Cardinalis Turnonii, Lugdunensis Archiepiscopi, qui muliebres illas technas subolfecebat; prudentia mature averit ac discussit; è quo ille præ ceteris immortalē laudē ac gloriā est cōsequutus. Quum enim captata occasione, die quodam ad Regē venisset, librū eleganter ornatū manu ferens; ac Rex, ut erat rerum istarū curiosus, Ecquis lepidus ille liber esset rogasset: Cardinalis, Non lepidus tantū, inquit, ò Rex, sed & salutaris hic liber est, ab uno ex primis vestræ Franciæ Episcopis, Irenæo scilicet in Lugdunensi Ecclesia conscriptus. Eum quū paulò ante evoluerem, forte incidi in locum quendam libri Tertii, ubi indicat, quāto studio Apōstoli eos fugerint ac detestati sint, qui Christianæ doctrinæ sanitatē ac veritatē corrumpere nitebantur, adeo ut non modo colloquio eorum, sed & ædibus ac locis ubi illi essent, abstinerint. Narrat hic vir sanctus, audivisse se è Polycarpo quum S. Ioannes Apostolus balneum aliquando esset ingressus, & ibidē Cerinthū hæreticum vidisset statim retrolato pede, exclamasse: Fugiamus hinc quantum possumus, ne loc⁹ in quo veritatis hic hostis versatur, nos deglutiat, aut ruina opprimat. Hoc tantus Apostolus fecisse legitur: tu vero ò rex, qui licet potentissimus sis terræ Monarcha, homo tamē es erroris periculo expositus (errare enim, labi ac decipi propriū quodammodo est hominis) Tu, inquam, Lutheranorum antesignanum evocasse dixeris, ut cum eo colloquaris? Nescis, ò rex, quam perniciofa sint eiusmodi colloquia. Inde ad alia digressus, multa in eandem sententiam non minus prudenter quam libere diserebat, ut qui Regi perquam familiaris ac charus esset: quibus scilicet periculis regnum esset objecturus, quā justas diffidentia causas S. Sedi esset præbiturus; quātopere hostiū suorū quū Imperatoris, tū Italiæ Principum res esset promoturus: quibus omnibus tantum effecit, ut Rex solemnī iuramento interposito promiserit, se in Ecclesiæ obedientia permansurum, quoad certi quid, à Concilio generali decerneretur. Verendum sane erat, si Melancthon, homo non minus in disputando acutus quam in dicendo facundus, moribus etiam sedatū quid, ac tota vita simplicitatem quamdam atque integritatem præ se ferens, cū Rege fuisset colloquutus, malū non leve daturū fuisse: ut cujus animus jã ante variis de religionis controversiis, in primis

Ff 2

ver